

ЦРАСВх. №320/21.11.2013г.

Рецензия

на дисертационен труд на тема:

„Модел за подобряване на учебния процес по физическо възпитание
чрез занимания по тенис на маса във Висшето училище”

за придобиване на образователната и научна степен “Доктор”

Докторант: Камелия Атанасова Атанасова

Рецензент: проф. Николай Колев, дн

Представеният ми за рецензиране дисертационен труд „Модел за подобряване на учебния процес по физическо възпитание чрез занимания по тенис на маса във Висшето училище” разглежда един строго специфичен, но значим проблем за теорията и практиката на физическо възпитание във ВУЗ. Актуалността на проблема се дефинира от това, че сме свидетели на едно задълбочено и целенасочено изследване върху сравнително малко проучвана проблематика в областта на физическо възпитание във ВУ и свързаната с него многофункционална същност и реализация, като явление, процес и дейност. В него авторката прави сполучлив опит да разкрие иманентната същност на образователните функции на физическото възпитание във ВУ, като апробира и различен подход за реализацията на нови идеи в практиката на учебния процес.

В структурно отношение дисертационния труд е разработен като класически експериментален труд – увод, 4 глави, библиография и приложения. Написан е на 161 страници с приложение от 20 страници. Опагледяването е представено в достатъчни единици, като таблици и фигури.

Библиографията обхваща 129 информационни източника от които на кирилица 97 заглавия на латиница, 32 и интернет-ресурси. Броят на приложените заглавия в библиографията превишава цитираните в текстуалната част на дисертацията.

Литературният обзор по проблема в предметната област на дисертационния труд е разгледан в първа Глава с наименование **ПОСТАНОВКА НА ПРОБЛЕМА**

Тя обхваща 50 страници и е разработена в 6 раздела. В тази глава

ПОСТАНОВКА НА ПРОБЛЕМА

Тя обхваща 50 страници и е разработена в 6 раздела. В тази глава на дисертацията е направен теоретичен анализ по отношение на

- Състояние, развитие и особености на физическото възпитание и спорта във ВУ.
- Исторически аспекти и характеристика на тениса на маса като спорт.
- Методическа последователност при обучение на техническите елементи в играта тенис на маса .
- Специфични особености на урока по тенис на маса.
- Отношение и мотиви за участие на студентите в учебния процес по физическо възпитание и в заниманията по тенис на маса във ВУ.
- Работна хипотеза

Лично на мен ми допада подхода и начина на представянето на тази глава. Много точно и ясно са посочени всички позитивни и негативни моменти по отношение на образователната насоченост на физическото възпитание като педагогически процес и необходимостта студентите да усвояват нови целенасочени знания за ползата от двигателната активност. Повдига се въпроса за характера на обучението по този предмет и насоките за повишаване на неговата ефективност, както и съвременното разбиране за активността на познавателната дейност на студентите в процеса на обучението. Друг много значим проблем в съвременното състояние на физическото възпитание и спорта във ВУ е представен и свързан с необходимостта от повишаване на ефективността на учебния процес чрез подобряване на учебните програми, тяхното съдържание и методика на обучение. Редица са изследванията в тази насока, в които се предлагат специализирани програми и методики за тяхното приложение за повишаване на качеството и ефективността на учебния процес по физическо възпитание.

В тази глава докторантката Атанасова представя един от най – сериозните проблеми, от който зависи ефективното провеждане на учебния процес по физическо възпитание е лошото състояние на спортно - материалната база в българските университети, продиктувано от незаинтересования държавен подход относно регламентиране на нейния статут и установяване на собственост, както и липсата на финансови средства за реконструкцията и модернизацията на наличните спортни обекти, ползвани от университетите. За решаването на този проблем се изисква не само желание и усилия от академичните ръководства, но и разработване и реализиране на национална програма за запазване и развитие на спортната база, използвана за учебен процес със студентите от страна на държавата.

Друг важен момент който ни се представя в труда е съвременното състояние на учебния процес, контрола и оценката по физическо възпитание във ВУ. Проверката и оценката на резултатите дават възможност да се получи обратна информация за ефекта от приложените средства и методи в учебния процес и нивото на развитие на физическите качества и двигателните умения и навици. Както знаем оценката е общоприета мярка за постигнатото от студентите в учебния процес. Тя има освен контролни и възпитателни функции, тъй като показва, активността и отношението на студентите към учебните занятия и това е представено много добре в тази глава от докторантката Атанасова.

Методологическа рамка на дисертационния труд е построена правилно. Представени са подробно и компетентно отделните методологическите характеристики на изследването и неговите организационно-времеви параметри. Целеполагането, методиката и организацията на изследването са представени във втора глава в достатъчен обем за изследване от такъв вид. Дисертацията има ясно изградена и защитена концепция, добре формулирана работна хипотеза. Целта и задачите са формулирани добре и отразяват научната идея и постановката на реализирания експеримент и дават ясна представа за намеренията на докторанката.

Обектът, предмета и субекта на изследването са описани изчерпателно.

Обект на изследване е технико-тактическите и психо-физическите възможности на студентите включени в педагогическия експеримент.

Контингент на изследване са студенти от първи до четвърти курс, изучаващи предмета „физическо възпитание и спорт” в УАСГ-София и МУ – Плевен. През отделните етапи на работа са обхванати общо 420 души на възраст 19 – 22 г., като от тях 260 са мъже и 160 жени. За реализиране на педагогическия експеримент са сформирани по две експериментални и контролни групи за мъже и жени.

В методиката на изследване са приложени необходимите и достатъчни методи на изследване за решаване на целта и задачите на изследването.

Приложените статистически методи са достатъчни за решаване на целта и задачите в изследването. Между табличното и графичното представяне и представянето на резултатите чрез статистическите показатели има единство. Получените резултати са осигурени статистически и могат да се интерпретират като следствие на закономерни причини.

Третата глава, като най-съществената част от дисертацията, е посветена изцяло на анализа на собствените резултати. Тя е построена в четири основни подглави.

Първата от тях разглежда Анализа на резултатите от анкетното проучване на мотивите за участие на студентите в заниманията по физическо възпитание във ВУ.

Втората е посветена на Анализ на резултатите от анкетното проучване за желанието и участието на студентите към занимания с тенис на маса.

В третата се прави Анализ на резултатите от документалното проучване на състоянието на тениса на маса във ВУ.

А в четвъртата резултатите от педагогическия експеримент с приложението на специализираните програми по тенис на маса, като основно се набляга на

III.4.1. Анализ на резултатите за технико - тактическите качества.

III.4.2. Анализ на резултатите за физическите качества.

III.4.3. Анализ на резултатите за психо - физическите качества.

Докторантката постига сравнително всеобхватен, задълбочен, с израз на лична позиция анализ на теоретични и научно-приложни изследвания и опит на преподаватели, научни работници и специалисти в България.

В синтезиран вид ще открия някои по-съществени приноси от тази глава и на дисертационния труд като цяло:

- Изследванията показват, че студентите като цяло желаят да участват в заниманията с физически упражнения и спорт, като с най-високи стойности се оказват мотивите за съхранение на здравето, развитие на физическите качества, разтоварване от учебното натоварване и получаване на удоволствие и развлечение от заниманията с физически упражнения и спорт.
- Анализът на резултатите показва, че Динамиката, емоционалността, достъпността и удоволствието от играта са основните мотиви, поради които студентите обичат и желаят да практикуват тенис на маса.
- В трудът на Камелия Атанасова се доказва, че профилираните занимания са предпочитаната форма на организация на учебния процес по тенис на маса във ВУ като желанието е те да се провеждат от специалист в групи или индивидуално.
- Липсата на квалифицирани специалисти, единна учебна програма, методика за оценка и контрол и не достатъчната материална база са основна причина за неефективна учебна и спортно-състезателна дейност със студентите по тенис на маса.
- Заложените средства за технико-тактическа подготовка в специализираните програми по тенис на маса и приложени в работата със студентите от експерименталните групи, са довели до по- значими положителни изменения в изследваните от нас показатели в сравнение с тези при контролните и при

двата пола, най-вече по отношение на контранападателните и сечените удари и в по-малка степен при изтеглените и началните удари.

- Вследствие на упражненото целенасочено въздействие върху участниците от експерименталните групи и разработените специализирани програми и играта тенис на маса като цяло в учебния процес по физическо възпитание във ВУ допринасят за подобряване на двигателните качества на студентите, по-силно изразени при експерименталните групи и от двата пола в сравнение с контролните подкрепени с необходимата статистическа достоверност
- Основание за ефективността на специализираните програми по тенис на маса и работата с тях със студентите от експерименталните групи, е установеният по-голям темп на прираст в сравнение с контролните, както по отношение на отделните показатели за технико-тактическа и физическа подготовка, така също и по отношение на интегралната оценка в която преобладават много добрите и отлични оценки.
 - Приложените средства в специализираните тренировъчни програми за обучение по тенис на маса с експерименталните групи и игровия подход с контролните са довели до положителни промени и в психо-физическото състояние на изследваните от нас лица като по-голяма е динамиката на развитие в психо-моториката определена с теста за бързина на зрително-двигателната реакция

Към докторантката Камелия Атанасова имам следните уточняващи въпроси:

- Какво мисли за моментното състояние на спорта във ВУ , и има ли възможност за издигането му на по високо равнище в бъдеще време.
- Има ли конкретни предложения за оптимизиране на организацията и управлението на студентския спорт у нас ?

Имам и други незначителни забележки към дисертационния труд, но те се свеждат повече до желението ми да бъде полезен за бъдещи публикации и изследвания на докторантката. По същество дисертацията ще привлече вниманието на спортно-педагогическата общност по отношение образователната същност на физическо възпитание във ВУЗ. Надявам се трудът на докторантката и научния ръководител да насърчи преподавателите и педагозите във ВУ да отдават по-голямо значение на физическото възпитание като педагогически процес, използвайки неговите възможности за многопосочно положително въздействие върху

цялостното личностно изграждане на студентите, като не се притесняват да иновират нови учебни програми и експерименти. В рамките на образователната система предметът "Физическо възпитание и спорт" да не бъде отъждествяван единствено само с неговите двигателно-развиващи функции, които, макар и основни, не изчерпват неговата многофункционална същност, а да се издигне статута му в българските университети и висше образование.

Докторантът и рецензентът нямат съвместни публикации.

Авто-рефератът отразява по същество идеята, целта и задачите на дисертационния труд, както и анализа на резултатите от изследванията на докторантката и отговаря напълно на законните изисквания.

Заключение

Ясно и убедено изразявам становището си на рецензент, че разработената дисертация е научен труд с очертани научни и научно – приложни приноси. Теоретичното проучване на проблема за подобряване на учебния процес по физическо възпитание във ВУ чрез занимания по тенис на маса показва, че на този етап той представлява съществен резерв за усъвършенстването му. Обобщавайки, в заключението ще отбележа, че проведеният педагогически експеримент и получените от него резултати потвърждават предварителните очаквания, формулирани в работната хипотеза, целта и задачите на изследването. Дисертационният труд развива и обогатява педагогическата теория в конкретното направление, осигурява на педагогическата практика и апробиран конкретен педагогически модел.

Това ми дава основание да предложа на уважаемото научно жури да гласува положително за дисертационния труд на Камелия Атанасова Атанасова с тема : „Модел за подобряване на учебния процес по физическо възпитание чрез занимания по тенис на маса във Висшето училище” за придобиване на образователната и научна степен “Доктор”.

11/11/2013 г.
София

Рецензент :

/проф. Н.Колев, дп/